

Δελτίο Τύπου

Νέα διακρατική μελέτη σε τέσσερις χώρες αποκαλύπτει επίμονα στερεότυπα, συστημικά δομικά εμπόδια και την αορατότητα των φωνών των μεταναστών στα ευρωπαϊκά ΜΜΕ.

Οι εκθέσεις από την Ιταλία, την Ελλάδα, τη Μάλτα και την Ισπανία δείχνουν επαναλαμβανόμενες αφηγήσεις που εστιάζουν στην «κρίση», περιορισμένη πρόσβαση στο δημοσιογραφικό επάγγελμα και σημαντική υποεκπροσώπηση μεταναστών και φυλετικοποιημένων ομάδων, παράλληλα με την εμφάνιση νέων εναλλακτικών πρακτικών.

Θεσσαλονίκη, Δεκέμβριος 2025

Το Έργο MILD (More correct Information, Less Discrimination) δημοσίευσε τέσσερις εθνικές ερευνητικές εκθέσεις από την Ιταλία, την Ελλάδα, τη Μάλτα και την Ισπανία, εξετάζοντας τον τρόπο με τον οποίο μετανάστες, πρόσφυγες και φυλετικοποιημένες ομάδες εκπροσωπούνται στα μέσα ενημέρωσης και πώς οι επαγγελματίες αντιλαμβάνονται την πρόσβαση, την ένταξη και τις διακρίσεις στον τομέα. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε μεταξύ Μαΐου και Αυγούστου 2025 και περιλάμβανε 68 επαγγελματίες από τη δημοσιογραφία, την κοινωνία των πολιτών, την ακαδημαϊκή κοινότητα και τον χώρο της επικοινωνίας. Συνολικά, τα ευρήματα αποκαλύπτουν συστημικές τάσεις: επίμονα στερεότυπα, άνιση πρόσβαση στα επαγγέλματα των ΜΜΕ και σχεδόν πλήρη αορατότητα των φωνών των μεταναστών στις δημόσιες αφηγήσεις, παρά τη διαρκώς αυξανόμενη αναγνώριση της ανάγκης για αλλαγή.

Διακρατικά ευρήματα

Οι μετανάστες παραμένουν σε μεγάλο βαθμό “αόρατοι” στα ευρωπαϊκά μιντιακά οικοσυστήματα

Σε όλες τις χώρες, οι συμμετέχοντες και συμμετέχουσες περιέγραψαν μια εντυπωσιακή απουσία μεταναστευτικών φωνών στις ειδήσεις και στις δημόσιες συζητήσεις. Οι μετανάστες συχνά «γίνονται αντικείμενο λόγου και όχι συνομιλητές», γεγονός που περιορίζει τη δυνατότητά τους να συμμετέχουν στον δημόσιο βίο και να διαμορφώνουν τις αφηγήσεις που τους αφορούν.

Στις εκθέσεις, οι επαγγελματίες τόνισαν επανειλημμένα ότι ακόμη και όταν οι μετανάστες εμφανίζονται στα μέσα ενημέρωσης, αυτό συμβαίνει σύντομα και συνήθως σε παθητικούς ρόλους: ως θύματα, αριθμοί ή φιγούρες στο φόντο.

Οι αφηγήσεις που βασίζονται στην “κρίση” και τα στερεότυπα κυριαρχούν την κάλυψη

Η έρευνα δείχνει ξεκάθαρη σύγκλιση στο ότι τα μέσα ενημέρωσης σε Ιταλία, Ελλάδα, Μάλτα και Ισπανία συνεχίζουν να παρουσιάζουν τη μετανάστευση κυρίως μέσα από τα φίλτρα της έκτακτης ανάγκης, της ασφάλειας, της εγκληματικότητας και της σύγκρουσης.

- **Στην Ιταλία**, όροι όπως «έκτακτη ανάγκη», «κρίση» και «εισβολή» εμφανίστηκαν 5.728 φορές σε μεγάλες εφημερίδες την περίοδο 2013–2024.
- **Στην Ελλάδα**, οι συμμετέχοντες/ουσες εντόπισαν τρία επαναλαμβανόμενα πλαίσια που παρουσιάζουν τους μετανάστες ως απειλή, βάρος ή κίνδυνο για την ασφάλεια— πλαίσια που ενισχύονται από τον πολιτικό λόγο και υιοθετούνται από τα mainstream ΜΜΕ.
- **Στη Μάλτα**, παρότι το 2024 οι μετανάστες αποτελούσαν το 21% του πληθυσμού, η κάλυψη συνεχίζει να κυριαρχείται από εικόνες θαλάσσιων αφίξεων και αφηγήσεις κρίσης, ακόμη και σε ιστορίες που δεν σχετίζονται με αφίξεις.
- **Στην Ισπανία**, παρά τον ιδιαίτερα ποικιλόμορφο μεταναστευτικό πληθυσμό, οι αναπαραστάσεις των ΜΜΕ εξακολουθούν να ενισχύουν ιεραρχίες ενσυναίσθησης, παρουσιάζοντας ορισμένες ομάδες ως «άξιες» και άλλες ως «ύποπτες» ή «ανεπιθύμητες».

Συνολικά, αυτές οι τάσεις δείχνουν πως η δημοσιογραφία συχνά αναπαράγει απλουστευτικές και απανθρωποποιητικές αναπαραστάσεις, αντί να υποστηρίζει πιο σύνθετη και τεκμηριωμένη κάλυψη. Όπως σημείωσε μία από τις συμμετέχουσες, **«Οι κυρίαρχες αφηγήσεις αφορούν την εγκληματικότητα, τα βάρη και τις απειλές. Οι μετανάστες και μετανάστριες σχεδόν ποτέ δεν παρουσιάζονται ως πολίτες ή ως ενεργοί συντελεστές».**

Υπάρχει επίγνωση, αλλά τα δομικά εμπόδια περιορίζουν την πρόσβαση των μεταναστών/τριών στη δημοσιογραφία

Αν και οι περισσότερες οργανώσεις δηλώνουν ότι στηρίζουν τις αξίες της ισότητας και του σεβασμού, συγκεκριμένοι μηχανισμοί για την αποτροπή διακρίσεων ή για την καθοδήγηση προς μια πιο συμπεριληπτική δημοσιογραφία παραμένουν σπάνιοι, ενώ η απουσία επαγγελματιών με μεταναστευτικό υπόβαθρο είναι πραγματικότητα.

Οι εκθέσεις και από τις τέσσερις χώρες αναφέρουν ότι, παρότι η πρόσβαση στη δημοσιογραφία εμφανίζεται θεωρητικά ανοιχτή, στην πράξη εξακολουθεί να είναι περιορισμένη. Συστημικά εμπόδια όπως η γλώσσα και οι απαιτήσεις πιστοποίησης, τα άτυπα δίκτυα πρόσληψης και η περιορισμένη αναγνώριση ξένων προσόντων είναι ιδιαίτερα διαδεδομένα. Αυτό ενισχύει ακόμη περισσότερο την έλλειψη διαφορετικών οπτικών στο δημοσιογραφικό περιεχόμενο.

Οι αναδυόμενες καλές πρακτικές δείχνουν ότι υπάρχουν εναλλακτικοί δρόμοι

Παρά τις προκλήσεις, καταγράφονται πολλά υποσχόμενες πρωτοβουλίες και στις τέσσερις χώρες, όπως:

- μέσα ενημέρωσης που διευθύνονται από μετανάστες και προσφέρουν κοινοτική, συμμετοχική δημοσιογραφία,
- συνεργασίες μεταξύ ΜΚΟ και ΜΜΕ που παράγουν πιο ισορροπημένες αφηγήσεις,
- δεοντολογικές πρακτικές σύνταξης που αντιστέκονται στην “εντυπωσιοθηρία”,
- προγράμματα αφήγησης και ανάπτυξης δεξιοτήτων κριτικής προσέγγισης που ανθρωποποιούν τις εμπειρίες των μεταναστών,
- διαφορετικές στρατηγικές επικοινωνίας που εφαρμόζονται από οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.

Διαθέσιμες πηγές

Οι τέσσερις εθνικές εκθέσεις αναδεικνύουν συστημικά μοτίβα, τα οποία θα αποτελέσουν τη βάση για την ενιαία ευρωπαϊκή έκθεση που θα δημοσιευθεί στις αρχές του 2026.

Τα πλήρη κείμενα των εθνικών εκθέσεων από Ιταλία, Ελλάδα, Μάλτα και Ισπανία είναι πλέον διαθέσιμα για λήψη στην ιστοσελίδα του έργου [εδώ](#).

Δημοσιογράφοι, εκπαιδευτικοί, δημόσιοι φορείς και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών καλούνται να αξιοποιήσουν τα ευρήματα και να συμμετάσχουν στις δράσεις διάχυσης και εκπαίδευσης του MILD που θα πραγματοποιηθούν το 2026.

Σχετικά με το έργο MILD

Το έργο MILD —More Correct Information, Less Discrimination— είναι μια πρωτοβουλία που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και συντονίζεται από τη Lunaria (Ιταλία), σε συνεργασία με τους: African Media Association Malta, ANTIGONE (Ελλάδα), Carta di Roma (Ιταλία) και Maldita.es (Ισπανία).

Μέσα από την έρευνα, την εκπαίδευση και τις δράσεις επικοινωνίας, το MILD στοχεύει στη βελτίωση της ακρίβειας, της ποικιλομορφίας και της ηθικής ποιότητας των αφηγήσεων στα μέσα ενημέρωσης σχετικά με μετανάστες, πρόσφυγες και φυλετικοποιημένους πληθυσμούς στην Ευρώπη.

Στοιχεία επικοινωνίας

Ιταλία—LUNARIA: comunicazione@lunaria.org.

Μάλτα—AMAM: africanmediamalta@gmail.com

Ισπανία—MALDITA.ES: info@maldita.es

Ιταλία—CARTA DI ROMA: cartadiroma@gmail.com

Ελλάδα—ANTIGONE: info@antigone.gr